

La nova incursió narrativa de l'autor osonenc torna a tenir com a escenari el poble de Puigsech

Ramon Mas novel·la a 'Estigmes' l'adolescència d'abans dels mòbils

Barcelona

Jordi Vilarrodà

L'adolescència és etern conflicte, i les seves víctimes no fan altra cosa que buscar la manera "de passar a l'edat adulta sense sucumbir del tot". És un moment de la vida "al qual se sobreviu". Això també és el que fa el personatge principal d'*Estigmes* (Ed. de 1984), la novel·la que acaba de publicar Ramon Mas i que retorna al poble de Puigsech, que ja havia estat escenari del seu primer èxit com a narrador, *Afores* (2017).

En el cas d'en Puig, el protagonista, els problemes de l'edat van associats a un fenomen estrany: se li obren els canells i li sagnen. En la tradició catòlica, poden ser *estigmes*, és a dir, les ferides que Crist va patir a la creu que es reproduïen espontàniament en algunes persones. Al poble, els veïns d'en Puig creuen, simplement, que el noi s'intenta suïcidar. "Jo no em decanto", diu Ramon Mas. La imatge és potent i li serveix, a part de títol, de metàfora: estigmes socials, personatges als quals en una societat tancada "se'ls posa una etiqueta i se'ls separa". Si no se surt d'aquest ambient hi ha un altre perill: estar condemnat a repetir el que han fet els pares. "Si no en surts, t'acabaràs convertint en ells". També això és un estigma. Com el de ser "més espavilat que els altres", circumstància que solia acabar amb la marginació.

El lector arribarà al personatge d'en Puig a través d'altres. Ell triga a aparèixer

Ramon Mas, amb el llibre 'Estigmes', a la terrassa de la seu d'Edicions de 1984, aquest dilluns

JORDI VILARRODÀ

Així comença 'Estigmes'

"La rotonda és crucial, tant en l'espai com en el temps. S'hi ha d'entrar amb les idees clares. De la sortida que prenguis en dependrà el lloc on acabis. Si no l'has triat amb antelació, és possible que quedis atrapat en la seva òrbita, suplicant que la força centrífuga t'arrenqui del bucle.

En Puig sap quin tren-call agafarà. Ho ha decidit abans i tot de ser rebutjat

per la rossa tenyida que ara fa treballar la suspensió d'un Seat Ibiza blanc al pàrquing de la discoteca. De fet, en el mateix moment en què ha acceptat entrar al lavabo amb Guarch, el dilema de la rotonda ha quedat resolt.

Ressegueix el trajecte de memòria, sense parar esment en els primers raigs de sol que despentin les Guilleries. El Vespino

espetega per sobre dels límits permesos, és un soroll agressiu, de màquina de guerra. Ell fa temps que ha deixat de sentir-lo. Més d'una vegada, a aquesta hora i en aquest estat mental, ha tingut la impressió que el ciclomotor anava sol, com si el conductor fos un simple passatger embotit dins un núvol de pensaments plaents i projectes delirants."

directament. Mentrestant, es fa present a través d'unes cartes que escriu, en les quals es veu com pensa però no com actua. La resta de personatges serveixen a

l'autor per parlar d'algun aspecte de la societat del moment, la que vivia l'entrada a l'edat adulta als anys 90 i que podria ser, ben bé, la del mateix Mas. Són els ado-

lescents "d'abans del mòbil i del YouTube" retratats en el moment que anaven a l'institut, just abans que segueixin el guió que la societat els marca, "cosa que els espanta

La propera serà "una sàtira sobre l'autoajuda"

Barcelona

J.V.

Ramon Mas ja té al cap la seva propera obra, que serà "una sàtira sobre l'autoajuda". Tot i ser editor ell mateix (amb Ricard Planas, tenen l'editorial Males Herbes) confia en altres col·legues de professió quan vol sotmetre els seus textos a revisió per publicar-los. En aquest cas, en Josep Cots, el factòtum d'Edicions de 1984, que ha vist en aquesta obra el retrat "del desconcert col·lectiu dels adolescents" i també el d'un poble "atuït", el de Puigsech. El lector d'*Afores* trobarà picades d'ullet en aquest llibre ambientat al mateix poble, però són necessaris per entendre *Estigmes*.

molt d'entrada". Una generació que té les seves peculiaritats, i Mas es fixa en una de concreta: "És la primera generació d'adolescents que van ser medicats sistemàticament". Els problemes psicològics propis de l'edat, sovint emocionals, començaven a ser tractats amb píndoles. En Puig és víctima d'aquesta tendència.

En el relat hi ha un protagonista ocult: el pare del jove, que mor d'accident quan ell és un nen. La seva presència/absència el condiciona i fa que se l'imagini "a la seva mida", en una mena d'idealització. La mare, mentrestant, és una dona forta que ha intentat pujar el seu fill "de manera eficient", però que se sent superada. Entremig hi ha també una història d'amor d'en Puig, però no tot es pot explicar.

Alabau denuncia la contaminació del mar

Sant Quirze de Besora La sala d'exposicions de Can Tija, a Sant Quirze, acull durant tot el mes de febrer l'exposició "Un mar de plàstics", d'Eudald Alabau. En la seva línia habitual, l'artista ripollès treballa amb materials de rebuig, en aquest cas plàstics, per denunciar precisament la contaminació que els plàstics causen en els ecosistemes marins de tot el món. Concebuda com una instal·lació que ocupa tot l'espai de Can Tija, tindrà caràcter itinerant i renovarà el seu contingut, de la mateixa manera que ho va fer amb un altre projecte anterior, "El bosc dels sentits".

ALBERT LLIMOS

Miquel Vilà, primera exposició de l'any al Marçó de Centelles

Centelles Miquel Vilà Burgos (Barcelona, 1940) porta les seves pintures a Centelles. Vilà és un pintor i gravador que plasma aspectes intimistes del seu entorn quotidià, interpretats amb lirisme i simbologia. A més de la pintura a l'oli, també ha treballat el gravat calco-gràfic. La mostra, que s'inaugurarà aquest dissabte, 8 de febrer, a 2/4 de 8 del vespre al Centre d'Art El Marçó Vell, es podrà veure fins al 24 de març.